

СТАНОВИЩЕ

от проф. д. изк. Николай Йорданов

относно: предоставени материали за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ (мениджмънт в сценичните изкуства)
от д-р Десислава Стойчева

След като се запознах с книгата на д-р Д. Стойчева „Актьорите, мениджърите и уменията на бъдещето“, както и с останалите предоставени от нея материали по чл. 70, ал. 2, свързани с други нейни публикации и участия в конференции, с преподавателската и експертната ѝ дейност, имайки предвид и цялата ѝ професионална биография, мога да заключа следното:

Д-р Д. Стойчева съчетава в своето професионално развитие качества на актьора, на мениджъра и на педагога. Тя има изключително богат практически опит в международни проекти в сферите на културата, на образованието и на социалната интеракция, като е успяла да го превърне в педагогически умения и да го осмисли на теоретично ниво. Основните посоки, в които са фокусирани нейните интереси и усилия са мениджмънтът на културните организации и проекти, развитието на аудиториите, включването на средствата на изкуствата в образователните програми, културните политики.

Книгата „Актьорите, мениджърите и уменията на бъдещето“ (София: ИК „ИнфоДАР“, 2018) разглежда различни аспекти на управлението на театрални проекти и на театрални организации. Това е един „теоретико-практически труд“, както е декларирано в представянето на текста на задната корица на книгата, който по интересен начин се опитва да разгледа и представи уменията, които актьорът формира по време на своето обучение и практика, като общовалидни качества, които трябва да притежава съвременният мениджър. Т. нар. от авторката „меки умения“ – критично мислене, творчество, комуникативност, сътрудничество, любознателност, инициативност, настойчивост, адаптивност, лидерство, културна и социална осведоменост (стр. 19). Новоиздадената книга на

Д. Стойчева е логично продължение и по-нататъшно развитие на нейния дисертационен труд от 2012 г. „Специфични познания, необходими на ръководителя на иновативен театрален проект за неговото успешно управление“, с който тя спечели образователната и научна степен „доктор“.

Книгата „Актьорите, мениджърите и уменията на бъдещето“ се състои от три части. В първата се разглеждат компетентностите на актьора, които могат да бъдат в полза на развитието на образованието, икономиката и обществото. Особено място е отделено на възпитанието на децата и младежите, на ролята на ученическите театрални фестивали, както и на социалната роля на театъра в съвременното общество. Конкретно в българския социокултурен контекст са представени и разгледани практиките на Театър „Цвете“ и на Театър „Реплика“. Втората част на книгата е посветена на изграждането и развитието на публиките. Проследен е процесът от проучването на аудиториите, през работата с детските и младежките публики, до привличането на различни сегменти от публиката чрез специални събития и програми. Приведени са примери от българския и международния социокултурен контекст. Във фокуса на интереса попадат инициативи на Единбургските фестивали, на Театрална работилница СФУМАТО („Малък сезон“), на НАТФИЗ „Кр. Сарафов“ („Театрален маратон“). Изброени са и българските програми на национално и регионално ниво, насочени към развитието на публиките. В третата част от книгата, озаглавена „Новото поколение арт мениджъри в театъра“ се представят добрите мениджърски практики чрез интервюта с директори и заместник-директори на театри – на ТМПЦ-Варна, ТБА, Театър 199, Младежки театър, Театър „София“, Малък куклен театър „Слон“, както и с други млади професионалисти, завършили магистърската програма на НАТФИЗ „Кр. Сарафов“ „Мениджмънт в сценичните изкуства“, бакалавърската програма „Театрознание и театрален мениджмънт“ и др. Тези интервюта, водени от Д. Стойчева, демонстрират как на практика се осъществява развиваната проблематика в първа и втора част на книгата, но същевременно играят ролята и на доказателство за резултатите от обучението по театрален мениджмънт (най-вече в НАТФИЗ „Кр. Сарафов“). Разбира се, целта на тази трета част е да изтъкне и личният принос на всеки от интервюираните или анкетираните професионалисти, неговото или нейното участие в управлението на дадени организации или проекти, ролята му/й в създаването на отделни спектакли

или лансирането на инициативи, демонстриращи иновативни подходи и социални ангажименти.

Може да се каже, че книгата „Актьорите, мениджърите и уменията на бъдещето“, погледната като цяло, е едно изследване с научно-приложен характер, имащо принос за обучението на студентите и младите професионалисти в областта на мениджмънта на сценичните изкуства. То е написано едновременно като споделяне на личния професионален опит и като осмисляне на работещи концепти и изводи от практиката в това поле.

Останалите публикации на Д. Стойчева са в очертаните от книгата посоки. Откроява се силният ѝ интерес от ролята на иновациите в мениджмънта („Управление на иновативни театрални проекти“ , София, 2014; „Иновативност в изкуствата“ в сборника „Идеи в мениджмънта и политиките за култура 2007-2013“, София, 2014 и др.). Публикациите са в професионално насочени списания като „Годишник на НАТФИЗ“, „Номо Ludens“, в сборници от конференции и др.

Участията на Д. Стойчева в национални и международни конференции показват желанието ѝ активно да допринесе за формирането на културни политики и да предаде натрупаните знания и умения до този момент на други професионалисти. Преобладават конференциите в рамките на фестивали (Единбург, Варна) или в образователни центрове (НАТФИЗ, Central School of Speech and Drama, Лондон). Темите на нейните доклади са свързани с представянето на добри практики в управлението на международни проекти в сферите на културата и образованието, с изграждането на нови аудитории, с обсъждане на съществуващите механизми за проектно финансиране.

Преподавателската дейност на Д. Стойчева е свързана с дисциплината „Арт мениджмънт“ в НАТФИЗ „Кр. Сарафов“, където тя е преподавател от 2005 г. досега. Тя е част от екипа, създател на акредитираната магистърска програма „Мениджмънт в сценичните изкуства“. Правят впечатление многобройните и участия в семинари и дискусии със студенти, които изучават арт мениджмънт. Била е също така многократно ръководител на трининги и уъркшопи в България, Обединеното кралство, Гърция.

Не по-малко категорични са и представените доказателства за експертно-консултантската дейност на Д. Стойчева. Дългогодишната ѝ работа в Британски съвет е свързана преди всичко с управлението на програми и оценяването на проекти в сферите на изкуствата, културните индустрии, културното наследство, образованието. Важен момент в нейната експертиза е познанието ѝ за различни социокултурни контексти по света – в България, в Обединеното кралство, в Европейския съюз, както и за глобални програми, насочени към страни от Азия, Америка и Африка. Извън ангажиментите ѝ към Британски съвет, тя е била оценител на проекти по програми на Министерство на културата, на Национален фонд „Култура“, на Столична община и др. Оценител е на научни статии за международното списание със седалище в Брюксел ENCATC Journal of Cultural Management and Policy. Тези и други нейни активности са доказателство за нейните компетенции и експертиза.

Представеният от Д. Стойчева доказателствен материал по чл. 70, ал. 2 е убедителен. Той я разкрива като търсен преподавател и експерт, като активен участник в национални и международни програми, като автор на публикации, като участник в конференции, семинари, тренинги, уъркшопи и публични дебати. С всички тези свои активности тя има принос към систематичното усвояване на знания и умения в сферите на арт мениджмънта и на културните политики.

Моите лични впечатления от професионалните качества на Д. Стойчева допълват убедителността на представения доказателствен материал във връзка с този конкурс. Работил съм с нея в множество съвместни проекти (най-вече между Британски съвет и международния театрален фестивал „Варненско лято“), като колега преподавател в НАТФИЗ „Кр. Сарафов“, бил съм рецензент и на докторската ѝ дисертация. Преди всичко искам да изтъкна нейната работоспособност, отговорност и последователност, които проявява във всяка от своите активности. Тя притежава знания и умения, които са постигнати едновременно от нейните образователни квалификации, но и извлечени от непосредствения ѝ практически опит в арт мениджмънта. Много силно е желанието ѝ да предаде натрупаните знания и умения на своите колеги – най-вече на студентите и на младите професионалисти. Именно в развитието ѝ като педагог тя полага изключителни усилия през последните 15-тина години –

придобит сертификат „Мениджър на проекти“ от Международната Асоциация за управление на проекти IPMA (2009), професионална квалификация по мониторинг и оценка по методиката за възстановяване на инвестициите от британската квалификационна агенция EDEXCEL (2011), придобита образователна и научна степен „Доктор“ в НАТФИЗ „Кр. Сарафов“ (2013).

Тези аргументи ми дават основание убедено да препоръчам на уважаваната комисия да ѝ присъди академичната длъжност „доцент“.

Гласувам с ДА.

3.09.2018

Николай Йорданов